

บทที่ 2 การส่งกำลังบำรุง

ก. ความหมายและขอบเขตของการส่งกำลังบำรุง

1. การส่งกำลังบำรุง คือ งานสาขาหนึ่งของการช่วยรบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องดังนี้

ก) การออกแบบและพัฒนา , การจัดหา, การเก็บรักษา, การเคลื่อนย้าย, การแจกจ่าย, การซ่อมบำรุง, การส่งกลับ และการจำหน่ายยุทธโปกรณ์

ข) การเคลื่อนย้าย, การส่งกลับ, การรักษาพยาบาล เกี่ยวกับกำลังพล

ค) การจัดหาหรือทำการก่อสร้าง, การซ่อมแซม, การดำเนินงาน และ การจัดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ความสะดวกต่าง ๆ

ง) การจัดหาหรือจัดให้มีบริการต่าง ๆ

2. ขอบเขตของการส่งกำลังบำรุง

งานทางการส่งกำลังบำรุง อาจแบ่งออกเป็น 5 งาน ได้ดังนี้

ก. การส่งกำลัง

ข. การซ่อมบำรุง

ค. การขนส่ง

ง. การบริการทางการแพทย์

จ. การบริการอื่น ๆ

ข. วัตถุประสงค์ของการส่งกำลังบำรุง

วัตถุประสงค์ของการส่งกำลังบำรุง คือ การจัดหาสิ่งอุปกรณ์และบริการอย่างเพียงพอและทันเวลาให้กับหน่วยรับการสนับสนุนได้ตามที่ต้องการ

ค. ปัจจัยในการส่งกำลังบำรุง

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การส่งกำลังบำรุงเป็นไปด้วยดี คือ

1. คน

2. เงิน

3. สิ่งอุปกรณ์

4. ระบบที่เหมาะสม

การส่งกำลัง

ก. การส่งกำลัง หมายถึง การปฏิบัติการเกี่ยวกับ การกำหนดความต้องการ การควบคุม การจัดหา การแจกจ่าย การซ่อมบำรุง และการจำหน่ายสิ่งอุปกรณ์

ข. สิ่งอุปกรณ์ หมายถึง สิ่งของทั้งหมดซึ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติของหน่วยทางทหาร ประกอบยุทธภัณฑ์และการซ่อมบำรุง เช่น อาหาร เวชภัณฑ์ เครื่องแต่งกาย อาวุธ กระสุน น้ำมัน อาหารสัตว์และเครื่องจักรกลทุกชนิด แต่ทั้งนี้มิได้หมายรวมถึง อาคาร สิ่งปลูกสร้าง และที่ดิน

ค. ความรับผิดชอบในสิ่งอุปกรณ์ หมายถึง การกำหนดความต้องการ การควบคุม การจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่าย การจำหน่าย และการซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์นั้น ๆ

ง. ประเภทของสิ่งอุปกรณ์ (Classes of Supplies)

เพื่อสะดวกแก่การส่งกำลัง จึงแบ่งสิ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการทหารของกองทัพบกไทยออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

- สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 1 ได้แก่ เสบียงคน และเสบียงสัตว์
- สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 2 ได้แก่ สิ่งอุปกรณ์ที่กำหนดไว้ในอัตราต่าง ๆ
- สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 3 ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง และ น้ำมันอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้กับเครื่องจักรกลทุกชนิด
- สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 4 ได้แก่ สิ่งอุปกรณ์ที่มีได้กำหนดไว้ในอัตรา (นอกอัตรา) เช่น วัสดุซ่อมสนาม, เครื่องพราง, วัสดุก่อสร้าง เป็นต้น

ในปัจจุบันนี้ ทบ.สหรัฐฯ ได้แบ่งสิ่งอุปกรณ์ออกเป็น 10 ประเภท คือ

- ประเภทที่ 1 อาหาร
- ประเภทที่ 2 เสื้อผ้า, ยุทธภัณฑ์ประจำกาย, กระจัง, เครื่องมือชุด, เครื่องมือประจำหน่วย, ยุทธภัณฑ์ และสิ่งอุปกรณ์ประจำสำนักงานและบ้านพัก
- ประเภทที่ 3 น้ำมัน
- ประเภทที่ 4 สิ่งก่อสร้าง
- ประเภทที่ 5 กระสุนวัตถุระเบิด
- ประเภทที่ 6 รายการที่เป็นความต้องการของส่วนบุคคล
- ประเภทที่ 7 ยุทธภัณฑ์หลัก
- ประเภทที่ 8 ยุทโธปกรณ์สายแพทย์ รวมทั้งชิ้นส่วนสายแพทย์
- ประเภทที่ 9 ชิ้นส่วนซ่อม (เว้นสายแพทย์)
- ประเภทที่ 10 ยุทโธปกรณ์ที่มีใช้สนับสนุนโครงการทางทหาร

เพื่อให้สอดคล้องกับการขอรับการสนับสนุน หรือ ความสะดวกในการปฏิบัติการร่วมกัน ทบ.ไทยจึงได้อนุมัติหลักการแบ่ง สป.ออกเป็น 10 ประเภท เช่นเดียวกันกับของสหรัฐฯ (ตามหนังสือ กบ.ทบ.ที่ กท 0318/12382 ลง 6 ต.ค.12) แต่การปฏิบัติภายใน ทบ.ไทยยังคงถือการแบ่ง สป.เป็น 6 ประเภทอยู่ตามเดิม

จ. สายยุทธบริการที่รับผิดชอบตามประเภทสิ่งอุปกรณ์

สิ่งอุปกรณ์	สายยุทธบริการ
- ประเภทที่ 1	อาหารคน-พลาธิการ,อาหารสัตว์-การสัตว์
- ประเภทที่ 2	ทุกสาย
- ประเภทที่ 3	พลาธิการ
- ประเภทที่ 4	ทุกสาย
- ประเภทที่ 5	สรรพาวุธ,วิทยาศาสตร์

รายการสิ่งอุปกรณ์อะไรบ้าง ที่จะอยู่ในความรับผิดชอบของสายยุทธบริการใดนั้น ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบ ทบ.ว่าด้วยความรับผิดชอบในสิ่งอุปกรณ์ พ.ศ.2535

ฉ. การประหยัดทางการส่งกำลัง

การประหยัดทางการส่งกำลัง ได้แก่

- การใช้งานอย่างถูกต้อง
- การถนอมรักษา
- การป้องกันรักษา
- การซ่อมบำรุง

การที่จะก่อให้เกิดการประหยัดทางการส่งกำลังได้นั้น เป็นความรับผิดชอบของ ผบ.หน่วยทุกระดับที่ต้องอบรมชี้แจงผู้บังคับบัญชาให้เกิดความสำนึกในความรับผิดชอบอย่างแท้จริง

ช. วงรอบการส่งกำลัง

วงรอบการส่งกำลังแบ่งออกได้เป็น 6 งาน ดังนี้

1. ความต้องการ
2. การควบคุม
3. การจัดหา
4. การเก็บรักษา
5. การแจกจ่าย
6. การจำหน่าย

สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 1 (ระเบียบ ทบ.ว่าด้วยการส่งกำลัง สป.1 ในสนาม พ.ศ.2511)

หมายถึง เสบียงสนามทุกชนิดที่ใช้และบริโภคสำหรับคนเช่น ข้าว ผัก เนื้อสัตว์ เครื่องปรุงและผลไม้ เป็นต้น โดยแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

ก. เสบียงประเภท ก. หมายถึง อาหารสดและอาหารแห้งทุกชนิดซึ่งใช้บริโภคประจำวันตามรายการอาหาร ก่อนรับประทานจะต้องทำการหุงต้มเสียก่อน

ข. เสบียงประเภท ข. หมายถึง อาหารที่บรรจุในกระป๋อง หรือ ภาชนะอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกันนี้ ซึ่งสามารถเก็บรักษาได้นานในอุณหภูมิปกติ ก่อนรับประทานอาจจะต้องประกอบหรือปรุงบ้างเล็กน้อย

ค. เสบียงประเภท ค. หมายถึง อาหารสำเร็จรูปบรรจุภาชนะ ใช้รับประทานได้ทันที

ง. เสบียงประเภท ง. หมายถึง อาหารที่ย่อยง่าย ใช้เป็นอาหารชูกำลัง และบำรุงร่างกายสำหรับผู้ป่วยเจ็บ เช่น ซุป นม ผลไม้ เป็นต้น

จ. เสบียงเสริมเบ็ดเตล็ด หมายถึง รายการสิ่งของซึ่งจำเป็นต่อความสะดวกสบาย เช่นนุหรี สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน และ ขนมหวาน เป็นต้น

ฉ. เสบียงสัตว์ หมายถึง อาหารสัตว์ เช่น กระจุกป่น เกลือ กากถั่ว ข้าวเปลือก ข้าวโพด ข้าวโอ๊ต หญ้าสด หญ้าแห้ง หญ้าหั่น รำละเอียด

ก. ความต้องการ หมายถึง ปริมาณสิ่งอุปกรณ์ที่หน่วยต้องการไว้ปฏิบัติการกิจ แบ่งได้เป็น

1. ความต้องการขั้นต้น
2. ความต้องการทดแทน
3. ความต้องการเพื่อรักษาระดับส่งกำลัง หรือ ความต้องการสำรอง
4. ความต้องการตามโครงการ ปฏิบัติการพิเศษ

ความต้องการอาหารของทหาร ยึดถือหลักการดังต่อไปนี้

1. ความเพียงพอ ทั้งปริมาณและคุณค่าทางโภชนาการ
2. ความน่ารับประทาน
3. ความปลอดภัย
4. ความพอใจของทหาร

ความต้องการในการส่งกำลัง สป.1 มี 4 ประเภท คือ

1. ความต้องการขั้นต้น เป็นความต้องการซึ่งมีขึ้น ในเมื่อหน่วยทหารมาถึง หรือมาประจำ อยู่ในยุทธบริเวณในตอนแรก ความต้องการนี้ให้พิจารณาจากอัตราพิภคของหน่วยที่กำหนดไว้

2. ความต้องการใช้และบริโภค เป็นรายการและจำนวนเสบียง ซึ่งจะได้มาทดแทนที่หน่วยทหารได้ใช้บริโภคไปแล้ว ความต้องการนี้ให้พิจารณากำหนดจากสถานการณ์ทางการส่งกำลังบำรุงและสถานการณ์ทางยุทธวิธี

3. ความต้องการสำรอง เป็นความต้องการที่จำเป็นต้องมีไว้สำหรับเผชิญสถานการณ์ฉุกเฉิน ที่มีได้คาดคิดไว้ ความต้องการนี้ให้พิจารณากำหนดจากแผนปฏิบัติการทางยุทธวิธี และแผนปฏิบัติการของยุทธบริเวณ

4. ความต้องการตามโครงการ ความต้องการนี้ประกอบด้วย

ก) เสบียงพิเศษ หรือ เสบียงที่ต้องบรรจุหีบห่อเป็นพิเศษ สำหรับแจกจ่ายให้กับหน่วยต่าง ๆ ที่ต้องไปปฏิบัติการรบเป็นพิเศษโดยเฉพาะ

ข) เสบียงซึ่งหน่วยมีความต้องการพิเศษนอกเหนือไปจากจำนวนที่กองทัพบกกำหนดระดับไว้

ข. การควบคุม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การควบคุมทางการส่งกำลัง เป็นกรรมวิธีซึ่งรวบรวมเอาระบบรายงาน, การคำนวณและการประเมินค่า ตลอดจนข้อมูลทั้งปวงที่เกี่ยวกับการส่งเสบียง มาปรับให้การเสนอและสนองความต้องการได้สมดุลกัน ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงอดีต ปัจจุบัน และ อนาคต รวมถึงวิธีที่จะสนองความต้องการให้เป็นไปตามนโยบายการส่งกำลังของหน่วยนั้น ๆ

2. การควบคุมทางบัญชี กำหนดขึ้นเพื่อให้การควบคุมการแจกจ่ายได้ผลดียิ่งขึ้น และให้ใช้สิ่งอุปกรณ์ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ทุกระดับหน่วย ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือได้ว่า

ก) สถานที่ตั้งทางการส่งกำลังทุกแห่ง มีปริมาณสิ่งอุปกรณ์อยู่เพียงพอกับความความต้องการที่คาดคิดไว้ และไม่มากจนเกินไป

ข) มีสิ่งอุปกรณ์สำรองพร้อมที่จะใช้ในยามฉุกเฉิน

ค) มีสิ่งอุปกรณ์ตามที่หน่วยขอเบิก หรือแจ้งตามต้องการมาให้ทราบ หรือมีสิ่งอุปกรณ์ทดแทนให้

ง) สิ่งอุปกรณ์ที่ขาดแคลนก็สามารถค้นพบได้ทันที และจัดการแก้ไขก่อนที่หน่วยบริโภคจะได้รับความกระทบกระเทือน

ค. การจัดหา คือ กรรมวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่ง สป.1 ของยุทธบริเวณ ซึ่งมีวิธีต่าง ๆ ดังนี้ -

1. การเบิกจากเขตภายใน

2. การจัดซื้อในยุทธบริเวณ

3. การรับความช่วยเหลือจากพันธมิตร

4. การเกณฑ์

5. การผลิต

6. เสบียงที่ยึดได้จากข้าศึก

7. การบริจาค

ง. การเก็บรักษา เป็นภารกิจที่มีความจำเป็นมากสำหรับคลังและตำบลส่งกำลัง ดังนั้น การเก็บรักษาเสบียงของคลังและตำบลส่งกำลัง จึงต้องนำเอาหลักการและวิธีการเก็บรักษาในเวลาปกติ มาใช้โดยอนุโลม เท่าที่จะทำได้

จ. การแจกจ่าย หมายถึงรวมถึง การเบิก การจ่าย และ การรับส่งสิ่งอุปกรณ์

1. การเบิก หมายถึง วิธีดำเนินการเสนอคำขอไปยังหน่วยสนับสนุนของการส่งกำลังเพื่อขอรับสิ่งอุปกรณ์ตามจำนวนที่ต้องการ

2. การแจกจ่าย มี 2 วิธี คือ

ก) การแจกจ่ายถึงหน่วย คือ การส่งเสบียงจากตำบลส่งกำลังไปยังหน่วยรับ โดยใช้ยานพาหนะของหน่วยจ่าย

ข) การแจกจ่าย ณ ตำบลส่งกำลัง คือ หน่วยรับมารับเสบียงเอง ณ ตำบลส่งกำลังโดยใช้ยานพาหนะของหน่วยรับ

สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 2 และ (ระเบียน ทบ.ว่าด้วยการส่งกำลัง สป.2-4 พ.ศ.2532)

สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 2 หมายถึง สิ่งอุปกรณ์ซึ่งอนุมัติให้หน่วยมีไว้ในครอบครอง โดยระบุเป็นอัตราของหน่วยหรือบุคคล เช่น เครื่องแต่งกาย อาวุธ เครื่องมือซ่อม และ เครื่องอะไหล่

สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 4 หมายถึง สิ่งอุปกรณ์ซึ่งมิได้ระบุไว้ในอัตราของหน่วย หรือ มิได้จัดไว้เป็นสิ่งอุปกรณ์ตามประเภทอื่น ๆ แต่อาจอนุมัติให้หน่วยมีไว้ในครอบครองตามความจำเป็น เช่น ลวดหนาม ไม้กระดาน และ วัสดุก่อสร้าง เป็นต้น

ก. ความต้องการ ความต้องการในการส่งกำลัง สป.2 - 4 มีอยู่ 4 ประเภท คือ

1. ความต้องการขั้นต้น หมายถึง ปริมาณสิ่งอุปกรณ์ซึ่งหน่วยหรือที่ตั้งทางการส่งกำลังต้องการจะมีไว้ เพื่อการปฏิบัติการของตน และปริมาณสิ่งอุปกรณ์นั้น ๆ ยังไม่เคยได้รับมาก่อน ทั้งนี้ให้หมายรวมถึงความต้องการสิ่งอุปกรณ์ เพื่อปฏิบัติการในกรณีต่อไปนี้ -

ก) การรับทหารเข้าประจำการใหม่

ข) การจัดตั้งหน่วยใหม่

ค) การกำหนดมาตรฐานของสิ่งอุปกรณ์ขึ้นใหม่

ง) การเพิ่มรายการและจำนวน ตามอัตราที่ได้แก้ไข

จ) การอนุมัติจ่ายครั้งแรกแก่หน่วยซึ่งยังมิได้รับอัตรา

- ด) การอนุมัติจ่ายครั้งแรกที่ยอมให้หน่วยเบิก เบิกได้เกินกว่าจำนวนตามอัตรา
- ข) การอนุมัติจ่ายยุทธภัณฑ์ใหม่ เพื่อทดแทนยุทธภัณฑ์เดิมที่ยังใช้ราชการได้ ซึ่งได้คืนจากหน่วยทหาร
- ค) การอนุมัติจ่ายขั้นต้น สำหรับหน่วยนอก ทบ.ซึ่งจำเป็นต้องสนับสนุนโดยไม่เกินอัตราของหน่วยนั้น ๆ

2. ความต้องการทดแทน หมายถึง ความต้องการเพื่อทดแทน สป.ที่เคยได้รับมาแล้วทั้งนี้ ให้หมายรวมถึง ความต้องการสิ่งอุปกรณ์ในกรณีต่อไปนี้ -

- ก) เพื่อทดแทนสิ่งอุปกรณ์ทั้งหมดเปลี่ยนไป หรือชำรุดเนื่องจากการใช้ราชการ รวมทั้งทดแทนชิ้นส่วนชำรุดของส่วนประกอบครบชุดด้วย
- ข) เพื่อทดแทนสิ่งอุปกรณ์ที่ถูกละทิ้ง ทำลาย ซ้ำศึกทำให้เสียหาย โจรกรรม หรือ เสียหายโดยเหตุอื่น ๆ
- ค) เพื่อเพิ่มเติมระดับสิ่งอุปกรณ์ให้เต็มตามกำหนด

3. ความต้องการเพื่อรักษาระดับการส่งกำลัง หมายถึง ความต้องการสิ่งอุปกรณ์สำรองไว้ เพื่อดำรงสถานภาพการส่งกำลังและซ่อมบำรุงให้เป็นไปโดยสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ซึ่งได้แก่ระดับสิ่งอุปกรณ์เกณฑ์ปลอดภัยและยุทธภัณฑ์หลักสำรอง, วงรอบการจัดหา และเวลาด่วงหน้าในการจัดหา

4. ความต้องการตามโครงการปฏิบัติการพิเศษ หมายถึง ความต้องการต่อ สป.ที่หน่วยใดหน่วยหนึ่งมิได้ระบุไว้ในอัตรา แต่จำเป็นต้องนำมาใช้เพื่อสนองภารกิจเป็นครั้งคราว ซึ่งรวมถึง

- ก) สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 4
- ข) สิ่งอุปกรณ์ดำรงสภาพ ซึ่งต้องใช้ในการรักษานาamay เพื่อป้องกันข้อขัดข้องในการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกของหน่วย และเพื่อป้องกันทรัพย์สินเสียหาย
- ค) สิ่งอุปกรณ์บริการประจำ ซึ่งต้องการเพื่อจ่ายให้แก่บุคคลหรือหน่วยเพื่อปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบเป็นครั้งคราว และเมื่อเสร็จภารกิจแล้วจะต้องเรียกคืนทันที

ข. การควบคุม หมายถึง การควบคุมทางบัญชี และการควบคุมทางการส่งกำลัง

1. การควบคุมทางบัญชี หมายถึง วิธีดำเนินการในการควบคุมสิ่งอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการควบคุมการแจกจ่าย, การจ่ายเพิ่มเติม, การรวบรวมบันทึกรายงาน, การจัดทำข้อมูลถาวรต่าง ๆ การสำรวจ, การรายงานสถานภาพสิ่งอุปกรณ์, การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับระดับสิ่งอุปกรณ์ เพื่อการประหยัดโดยต่อเนื่องทุกชั้นตอนในสายการส่งกำลังและสายการบังคับบัญชา นับตั้งแต่สิ่ง

อุปกรณ์ได้เริ่มเข้าสู่ระบบการส่งกำลังไปจนกระทั่งหน่วยใช้ได้ใช้หมดสิ้นไปและได้รับอนุมัติให้
จำหน่ายออกจากบัญชีคุมของกองทัพบกแล้ว

2. การควบคุมการส่งกำลัง หมายถึง วิธีดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับ ระบบการรายงาน, การ
คำนวณ, การรวบรวมข้อมูล และการประเมินค่า เพื่อให้สิ่งอุปกรณ์ตามความต้องการทั้งสิ้นได้ส่วน
สัมพันธ์กับทรัพย์สินที่มีอยู่ อันจะเป็นแนวทางในการประมาณการด้านงบประมาณ, การจัดหา,
การแจกจ่าย และการจำหน่ายสิ่งอุปกรณ์

การควบคุมทางการส่งกำลัง หน่วยในสายการส่งกำลังระดับต่ำกว่าต้องอยู่ในความควบคุม
ของหน่วยระดับเหนือกว่าในสายการส่งกำลังเดียวกัน โดยถือมูลฐานภารกิจและความรับผิดชอบ
ในการควบคุมดังต่อไปนี้

ค. การจัดหา

1. การจัดหา โดยทั่วไปหมายถึง กรรมวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งกำลังพลหรือบริการหรือสิ่งอุปกรณ์ต่าง
ๆ

2. การจัดหาเพื่อการส่งกำลัง หมายถึง กรรมวิธีให้ได้มาซึ่งสิ่งอุปกรณ์ โดยมีวิธีการดังนี้-

ก) การจัดซื้อและการจ้าง

ข) การรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

ค) การซ่อมบำรุง

ง) การบริจาค

จ) การขโมย

ฉ) การโอน

ช) การฟื้นฟูสิ่งอุปกรณ์

ซ) การเบิก

ด) การผลิต

ต) การเกณฑ์และการยึด

3. แหล่งของการจัดหา

ก) เขตภายใน

ข) ยุทธบริเวณอื่น

ค) ประเทศพันธมิตร

ง) ภายในยุทธบริเวณ

4. การจัดหาภายในยุทธบริเวณจะได้รับสิ่งอุปกรณ์มาจาก

ก) การจัดหาภายในท้องถิ่น

ข) ยุทธโธปกรณ์ที่ยึดได้

ค) การซ่อมคืนสภาพ

ง. การเก็บรักษา การป้องกันอันตรายในการเก็บรักษา จะต้องป้องกันอันตรายที่จะเกิดจาก

1. ภัยธรรมชาติ
2. อัคคีภัย
3. พุจจริต
4. วินาศกรรม
5. อุบัติเหตุ

ง. การแจกจ่าย คือ การจัดงานส่งกำลังที่เกี่ยวข้องกับการรับ, การเก็บรักษา, การขนส่งและการแจกจ่าย หรือการดำเนินการขั้นสุดท้ายต่อสิ่งอุปกรณ์ การแจกจ่ายในสนาม มี 2 วิธี คือ

1. การแจกจ่าย ณ ตำบลส่งกำลัง คือ มอบสิ่งอุปกรณ์ให้หน่วยเหนือใช้ที่ตำบลส่งกำลังของหน่วย

โดยหน่วยใช้จัดยานพาหนะไปดำเนินการบรรทุก แล้วขนกลับไปยังหน่วยของตนเอง

2. การแจกจ่าย ณ ที่ตั้งหน่วย คือ การนำสิ่งอุปกรณ์ไปมอบให้ถึงคลัง, ตำบลส่งกำลัง หรือตำบลจ่ายของหน่วยใช้ โดยหน่วยเหนือจะจัดยานพาหนะขนส่งให้, เขตหลังทำให้กองทัพ, กองพล ทำให้กองพัน, กองพันทำให้กองร้อย

จ. การจำหน่าย คือ การตัดยอดสิ่งอุปกรณ์ออกจากความรับผิดชอบของหน่วยเนื่องจากสูญเสียไป (สป. สิ้นเปลือง), ชำรุดเสียหายจนไม่สามารถซ่อมคืนสภาพได้อย่างคุ้มค่า, เสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้ หรือ สูญหาย ตาย เกินความต้องการ หรือ เป็นของล้ำสมัยไม่ใช้ราชการต่อไป

1. สาเหตุของการจำหน่าย

ก) สูญหาย เมื่อเกิดการสูญหายหรือไม่สามารถนำซากส่งคืนได้ จะเนื่องด้วยการพุจจริตถูกทำลาย หรือด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม หน่วยผู้รับผิดชอบต่อสิ่งอุปกรณ์นั้นต้องดำเนินการเพื่อขออนุมัติจำหน่าย

ข) สิ่งอุปกรณ์ชำรุดใช้ราชการไม่ได้ เฉพาะสิ่งอุปกรณ์ใช้หมดไป เมื่อใช้แล้วยอมถือว่าหมดสิ้นไป สิ่งอุปกรณ์นอกจากที่กล่าวนั้นให้นำส่งคืนตามสายการซ่อมบำรุงพร้อมกับขออนุมัติจำหน่าย

ค) สิ่งอุปกรณ์เสื่อมสภาพตามอายุขัยหรือขาดจำนวนระหว่างเก็บรักษา และ ปฏิบัติงาน แม้ว่าจะได้เก็บรักษาถูกต้องตามหลักการแล้ว ก็อาจเสื่อมสภาพหรือขาดจำนวน เพราะการระเหยระเหิด และการถ่ายเทในขณะรับจ่ายเป็นปกติวิสัย สิ่งอุปกรณ์ตามสภาพดังกล่าวนี้ให้หน่วยดำเนินการขออนุมัติจำหน่าย

ง) สิ่งอุปกรณ์ล้ำสมัย หรือหมดความจำเป็นต้องใช้ ให้หน่วยรายงานขออนุมัติจำหน่ายหรือส่งคืนแล้วแต่กรณี เพื่อเป็นการระบายคลัง

สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 3 (ระเบียบ ทบ.ว่าด้วยการสงกำลัง สป.3 พ.ศ.2524)

สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 3 สายพลาธิการ หมายถึง น้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันอุปกรณ์ ที่อยู่ในความรับผิดชอบในการสงกำลังของกรมพลาธิการทหารบก ซึ่งใช้เกี่ยวกับ ยานยนต์ เครื่องจักรกล เครื่องให้แสงสว่าง และเครื่องให้ความร้อน

ก. การกำหนดความต้องการ

1. น้ำมันประเภท 1 อัตราประจำเดือนใช้งานธุรการ ให้หน่วยใช้กำหนดความต้องการ โดยประมาณ และแสดงรายละเอียดงานธุรการของหน่วยที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ เพื่อขออนุมัติตั้งเป็นเครดิตสำหรับใช้ในแต่ละเดือนที่ต้องการไปก่อน ครบ 3 เดือนแล้ว จึงรวบรวมรายละเอียดการใช้จริงทั้ง 3 เดือนที่ผ่านมา นั้น เสนอขออน้ำมันที่ใช้ แล้วจึงกำหนดเป็นความต้องการอัตราน้ำมัน ประจำเดือน

2. น้ำมันประเภท 2 ความต้องการน้ำมันประเภท 2 สำหรับงานใดจะต้องกำหนดขึ้นโดยแสดงรายละเอียดการใช้น้ำมันโดยประมาณ สำหรับการปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนจบ

3. น้ำมันประเภท 3 ตามอัตราปกติ ให้กรมฝ่ายยุทธบริการ ที่รับผิดชอบในการสงกำลังยานยนต์เป็นผู้แจ้ง ชนิด จำนวน ขนาด หมายเลขทะเบียน ความจุของถังน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับยานยนต์ที่จะจ่ายใหม่ต่อกองทัพบก ผ่านกรมพลาธิการทหารบก

ข. การจัดหา สำหรับ สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ 3 มีวิธีการจัดหาได้ดังนี้-

- 1) การจัดซื้อ (กรมพลาธิการมีหน้าที่ในการดำเนินการจัดซื้อ)
- 2) การแลกเปลี่ยน
- 3) การรับความช่วยเหลือ
- 4) การเบิก
- 5) การยืม
- 6) การจัดหาด้วยวิธีการอื่น

ค. การเก็บรักษา การเก็บรักษา สป.3 แบ่งออกได้เป็น 3 แบบ คือ

- 1) การเก็บรักษาน้ำมันในถังขนาดใหญ่ (ถังขนาด 10,000 ลิตร ขึ้นไป)
- 2) การเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงที่บรรจุภาชนะ (ถังขนาด 200 ลิตร และ 20 ลิตร)
- 3) การเก็บรักษาน้ำมันอุปกรณ์ที่บรรจุภาชนะ (ถังขนาด 200 ลิตร และ 2-+-๕มมทพ0

ลิตร)

ง. การแจกจ่าย

1. อำนาจการสงจ่าย

ก) ผบ.หน่วยใช้ มีอำนาจสั่งจ่ายน้ำมันประเภท 1 และ 2 ตามอัตราเครดิตของหน่วยเพื่อใช้ราชการในหน่วย

ข) ผบ.หน่วยสนับสนุนโดยตรง มีอำนาจสั่งจ่ายน้ำมันในระดับให้แก่หน่วยใช้ ที่รับการสนับสนุน โดยให้เป็นไปตามอัตรา หรือเครดิตของหน่วยใช้

ค) ผบ.หน่วยสนับสนุนทั่วไป มีอำนาจสั่งจ่ายน้ำมันในระดับให้แก่หน่วยสนับสนุนโดยตรงเพื่อทดแทนระดับที่หน่วยสนับสนุนโดยตรงได้แจกจ่ายให้แก่หน่วยใช้ไปแล้ว

ง) ผบ.ทบ.เป็นผู้มีอำนาจสั่งจ่ายน้ำมันสำรองสงคราม

2. หลักเกณฑ์การเบิกจ่าย

ก) น้ำมันประเภท 1 ให้เบิกจ่ายตามที่กองทัพบกกำหนด

ข) น้ำมันสำหรับเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ที่มีได้ออกคำสั่งให้ใช้งานเป็นประจำ แต่ต้องใช้เพื่อทำการฝึก ให้ใช้น้ำมันสำหรับงานฝึกศึกษา

ค) น้ำมันลงเครื่อง ให้เบิกจ่ายลงเครื่องเป็นประจำสัปดาห์ ตามเครดิตที่ได้รับ

ง) น้ำมันฝึกขับรถ ให้เบิกจ่ายได้ไม่เกินเครดิตที่กองทัพบกกำหนด

จ) น้ำมันฝึกศึกษา ให้เบิกจ่ายเป็นครั้งคราว เพื่อทำการฝึกหรือเปิดการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติ และเบิกจ่ายได้ไม่เกินเครดิตที่กองทัพบกกำหนด ถ้าไม่พอให้รายงานเสนอความต้องการตามสายการบังคับบัญชา

ฉ) น้ำมันประเภท 2 สำหรับงานอื่น ๆ ให้เบิกจ่ายได้ตามเครดิตที่กองทัพบกกำหนด

ช) น้ำมันประเภท 3

1) น้ำมันตามอัตราปกติ ให้เบิกจ่ายได้เฉพาะเติมเต็มถึงยานยนต์เท่านั้น ส่วนน้ำมันที่เติมเต็มถึงอะไหล่ตามอัตราของหน่วยเมื่อออกทำการฝึก ให้ใช้น้ำมันฝึกศึกษา

2) น้ำมันตามระเบียบ ให้เบิกจ่ายตามวงรอบการสอบทาน เมื่อถึงจุดเบิก

จ. การจำหน่าย สามารถจำหน่ายน้ำมันได้ดังนี้

1. การจำหน่ายน้ำมันระเหยหาย

2. การจำหน่ายน้ำมันที่รั่วไหลสูญหาย เนื่องจากการขนส่ง

3. การจำหน่ายน้ำมันที่รั่วไหลสูญหายหรือระเหยหาย เนื่องจากการแจกจ่ายของสถานีคลัง

น้ำมัน

4. การจำหน่ายน้ำมันที่บรรจุกาซ

ฉ. หน่วยที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาความต้องการ สป.3

1. กรมพลธิการทหารบก พิจารณาความต้องการน้ำมันสำหรับงานธุรการเพื่อการทรงชีพของหน่วย ซึ่งมีได้อยู่ในความรับผิดชอบของสายงานใดโดยเฉพาะ เช่น อัตราน้ำมันประจำเดือนใช้งานธุรการ น้ำมันลงเครื่อง เป็นต้น

2. กรมยุทธศึกษาทหารบก พิจารณาความต้องการน้ำมันสำหรับงานฝึกศึกษา
 3. กรมยุทธการทหารบก พิจารณาความต้องการน้ำมันสำหรับงานอาร์กขาบุคคล และสถานที่สำคัญ , งานที่เกี่ยวกับการปฏิบัติทางยุทธการ
 4. กรมแพทย์ทหารบก พิจารณาความต้องการน้ำมันสำหรับงานในกิจการแพทย์
 5. กรมยุทธโยธาทหารบก พิจารณาความต้องการน้ำมันสำหรับงานก่อสร้าง
- สิ่งอุปกรณประเภทที่ 5 (ระเบียบ ทบ.ว่าด้วยการสงกำลัง สป.5 พ.ศ.2507)
- สิ่งอุปกรณประเภทที่ 5 หมายถึง สิ่งของทั้งหมดที่เกี่ยวกับกระสุน วัตถุระเบิด และวัตถุเคมีซึ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติการทางทหาร

ก. กระสุน หมายถึง วัสดุซึ่งสร้างขึ้นเป็นพิเศษ บรรจุวัตถุระเบิดหรือวัตถุทางเคมี หรือรวมกัน โดยการขับเคลื่อนจากอาวุธ การวาง การขีว้างหรือการทิ้ง อันจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายหรือการรบกวนต่อชีวิตและทรัพย์สิน คำว่ากระสุนนี้ให้หมายรวมถึง สิ่งห่อหุ้มและส่วนประกอบในการจุดระเบิดด้วย

ข. วัตถุระเบิด หมายถึง สารผสมหรือสารประกอบซึ่งเมื่อได้รับความร้อนหรือการกระทบทางเคมีที่สมส่วนกัน จะเกิดปฏิกิริยาทางเคมีทำให้เกิดการระเบิดขึ้นโดยทันที และพร้อมกับการระเบิดนั้น จะเกิดความร้อนและแก๊สเป็นจำนวนมาก

ค. วัตถุทางเคมี หมายถึง ของแข็ง,ของเหลว หรือแก๊ส ซึ่งอาศัยคุณสมบัติทางเคมี ก่อให้เกิดการสังหาร,การบาดเจ็บ หรือการรบกวนต่อชีวิตและทรัพย์สิน,การทำม่านควัน,การให้ควันสีและการก่อเพลิง

ก. ความต้องการ หมายถึง ปริมาณกระสุนโดยประมาณซึ่งหน่วยต้องการมีไว้เพื่อปฏิบัติการกิจตามที่ได้รับมอบหมายตามแผน ภายในห้วงระยะเวลาที่กำหนด แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ความต้องการขั้นต้น หมายถึง ความต้องการกระสุนซึ่งต้องการจะมีไว้ เพื่อการปฏิบัติการกิจตามที่ได้รับมอบหมาย และปริมาณกระสุนดังกล่าวยังไม่เคยได้รับมาก่อนเลย ทั้งนี้ให้หมายรวมถึง

ก) ความต้องการอัตรากระสุนมูลฐานขั้นต้น

ข) ความต้องการกระสุนทดสอบขั้นต้น

ค) ความต้องการกระสุนสำรองสงครามขั้นต้น

2. ความต้องการทดแทน หมายถึง ความต้องการกระสุนเพื่อทดแทนกระสุนตามความต้องการขั้นต้น ซึ่งได้แก่ ความต้องการทดแทนกระสุนในข้อ 1. เพื่อ

- ก) ทดแทนกระสุนซึ่งใช้ไปในกรณีฉุกเฉินตามคำสั่ง
- ข) ทดแทนกระสุนซึ่งถูกละทิ้ง ทำลาย โจกรกรรม หรือเสียหายโดยเหตุอื่น
- ค) ทดแทนกระสุนซึ่งเสื่อมสภาพหรือชำรุด

3. ความต้องการตามโครงการพิเศษ หมายถึง ความต้องการกระสุนที่มีได้ระบุไว้ในอัตราหรือโครงการประจำ แต่หน่วยมีความจำเป็นต้องใช้เพื่อปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบเป็นครั้งคราวเช่นการฝึก การทดสอบ การทำลาย การซ้อม และการยิงสลุต ซึ่งได้รับเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งรวมทั้ง

- ก) ความต้องการกระสุนตามโครงการฝึกพิเศษ
- ข) ความต้องการกระสุนตามโครงการพิเศษอื่น ๆ

4. ความต้องการกระสุนฝึก หมายถึง ความต้องการกระสุน เพื่อใช้ในการฝึกของหน่วยตามหลักสูตรการฝึก ซึ่ง ทบ.ได้อนุมัติแล้ว และให้หมายถึง

- ก) ความต้องการกระสุนฝึกของหน่วยใช้ เพื่อฝึกตามหลักสูตรการฝึกที่ ทบ.อนุมัติแล้ว
- ข) ความต้องการกระสุนฝึกของคลังส่วนภูมิภาค เพื่อสะสมกระสุนฝึกสำรองไว้เตรียม

สนับสนุนหน่วยใช้ ตามที่ได้รับการแบ่งมอบเครดิตจากหน่วยเหนือ

ข. การควบคุม ผบ.หน่วยทุกระดับที่มีกระสุนอยู่ในครอบครอง เป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมกระสุนทุกกรณี

ค. การเก็บรักษา ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นต้องรับผิดชอบในการเก็บรักษากระสุน ที่มีอยู่ในครอบครองของหน่วยให้อยู่ในสภาพใช้ราชการได้ ปลอดภัย และถูกต้องตามวิธีการอยู่เสมอ

ง. การจำหน่าย ผบ.หน่วยที่มีกระสุนอยู่ในครอบครอง เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการริเริ่มขอจำหน่ายกระสุนซึ่งหมดความจำเป็นในการควบคุมทางบัญชีของหน่วย, เสื่อมสภาพ, ถูกทำลายหรือสูญหาย และให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นรับผิดชอบในการควบคุมและดำเนินการขอจำหน่ายกระสุนซึ่งหมดความจำเป็นดังกล่าว

1. กระสุนที่ขอจำหน่าย จะเป็นไปในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังนี้

- ก) ใช้ไปในการทดสอบ
- ข) ใช้ไปในการฝึกตามหลักสูตร
- ค) ใช้ไปในกรณีฉุกเฉิน
- ง) เสื่อมสภาพ
- จ) ถูกทำลายหรือเสียหาย ซึ่งต้องทำลายหรือแปรสภาพ
- ฉ) ล้าสมัย ซึ่งต้องทำลายหรือแปรสภาพ
- ช) สูญหายหรือใช้ไปในกรณีพิเศษ

2. อำนาจการสั่งจำหน่ายกระสุน

ก) กระสุนสำรองสงครามและกระสุนอัตรามาตรฐาน ผบ.ทบ.เป็นผู้สั่งจำหน่าย

ข) กระสุนฝึกและกระสุนตามอัตราทดสอบ จก.สพ.ทบ.เป็นผู้สั่งจำหน่าย
